Zborový list

popradských evanjelikov

Číslo: 4 / 2026 Október – December

O nič nebuďte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo všetkých svojich modlitbách a prosbách .

(Fil 4,6)

Apoštol Pavol píše Filipänom z väzenia. Právom by mohol byť skleslý a sťažovať sa. Je to však naopak – píše slová povzbudenia a motivácie. Jedna z výziev je vďačnosť, ktorá však nie je nadobudnutá ľudskou silou, ale pramení zo spoločenstva s Pánom Ježišom na modlitbách. Nám je potrebné takej vďačnosti sa neustále nielen učiť, ale ju aj prakticky žiť.

Keď sa ideš sa modliť – ďakuj! Skôr, ako vyslovíš spoje prosby a žiadosti – ďakuj! Najbližšie mesiace v živote cirkvi tiež ponúkajú mnoho príležitostí na vďačnosť.

Hneď v úvode októbra máme *Poďakovanie za úrody zeme*. Tento sviatok nás otvorene pozýva ďakovať. Môžeme si zobrať za svoje ďakovať za každé jedlo i zaopatrenie, ktoré denne prijímame. Však, to náš dobrotivý Hospodin sa o nás dobre stará! A v októbri máme *Pamiatku reformácie* a tu musíme opäť len ďakovať za nanovo odkrytú pravdu evanjelia, že kajúci hriešnik má odpustenie hriechov jedine vierou v Pána Ježiša Krista, teda bez akýchkoľvek svojich ľudských zásluh. Aká prenesmierna má byť vďačnosť za spasenie a život vo večnosti!

V novembri si pripomíname aj našich zosnulých. Či už na *Pamiatku zosnulých* alebo v *Nedeľu večnosti*, teda v poslednú nedeľu cirkevného roka. Opäť môžeme len ďakovať za ich životy. Nejde len o oblasť ich pomoci a starostlivosti o nás, ale najmä za vzor viery. Kiež by sme aj my žili vďačnou vierou, aby sme motivovali aj našich blízkych.

A veľmi rýchlo sa nám potom priblížia *Vianočné sviatky*, ktoré sú spojené so *Začiatkom cirkevného roka* a potom radostného očakávania na pripomienku *Narodenia Pána Ježiša*.

Vždy máme dôvod ďakovať, že ešte trváme v našej časnosti, aby sme mohli – podľa Kristovej milosti – slúžiť. Práve v čase *Vianočného kruhu* (*Advent*, *Vianoce*, *Zjavenie Krista Pána*) môžeme, s vďakou v srdci, radostne ešte viac rozdávať lásku. Veď Pán Ježiš nám dal tak veľa – seba samého pre našu spásu)!

Prajem každému a všetkým, dôverujúcim v spasenie skrze Pána Ježiša, aby sme žili vďačnosťou vo všetkých našich modlitbách a prosbách. A tiež, aby sa táto vďačnosť prejavila vždy krásnym skutom viery skrze Božiu lásku.

Michal Findra
zborový farár

Deň TAS ECAV Levoča 05/07

MoS v Spišskom Podhradí 21/07

Denný tábor detí – výlet do Važca 22/07

Potáborové vystúpenie detí v kostole 26/07

Udalosti v cirkevnom zbore

Zuzana Valeková

5. júla bola **Piata nedeľa po Svätej Trojici** s témou *Nasledovanie a učeníctvo*. Brat zborový farár Michal Findra si pre kázeň vybral biblický text 1Kron 29,26-28. Na úvod povedal, že náš Boh koná cez konkrétnych ľudí. Tak je vo vybratom texte Dávid nazvaný, že je *služobník podľa Božieho srdca*. Náš Boh sa v dejinách prejavuje cez spoľahlivých ľudí. A takí boli aj vierozvestovia Konštantín a Metod. V odovzdanosti Bohu aj oni – napriek mnohým prekážkam – priniesli slovanským národom Božie evanjelium a cezeň aj vzdelanosť. Nezabúdame ani na ďalšieho Božieho služobníka Majstra Jana Husa, reformátora pokriveného učenia stredovekej cirkvi, ktorý bol verný Bohu až po smrť upálením. Na záver pripomenul, že náš Trojjediný Boh v tomto svete koná cez každého veriaceho človeka, teda aj cez každého z nás.

V túto nedeľu bol *Deň Tatranského seniorátu v Levoči* s pripomienkou *390. výročia prvého vydania spevníka Cithara Sanctorum Juraja Tranovského*.

12. júla bola **Šiesta nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Život v Kristovi*. Brat farár M. Findra kázal na biblický text 5M 7,6-12. Povedal, že je to Mojžišova reč k Izraelitom po vyslobodení z egyptského otroctva. My-kresťania sme tiež vyslobodený a vyvolený Boží ľud v našom Spasiteľovi Ježišovi Kristovi. A v súlade s Mojžišovými slovami máme tieto požehnania: 1. vyvolenie sa ponúka každému človeku v každom národe; 2. svoj ľud vedie Boží Syn Pán Ježiš Kristus; 3. Božie poučovanie máme v cirkvi cez Ducha Svätého; 4. život v Kristovi je veľmi aktívny cez poslušnosť Bohu a cez Jeho vedenie. Ďakujme teda Pánovi Ježišovi Kristovi, že v nás žije cez Ducha Svätého a tak nás vedie do blaženej večnosti.

19. júla bola **Siedma nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Božie požehnanie zachraňuje*. Brat farár Ján Matis kázal na novozmluvný text J 6,1-15 o zázračnom nasýtení zástupov. Píšu o ňom všetci štyria evanjelisti, teda je dôležité. Pri dave ľudí, nasledujúcich Pána Ježiša, vznikla potreba vyriešiť ich nasýtenie. To ukazuje, že nasledovanie Ježiša neznamená, že sa nedostaneme do problémov... Ježiš ich však vyrieši. Tak, ako sa sám Ježiš stará čo budú pútnici jesť, má starosť aj o naše problémy. Čítame štyri riešenia. 1. Filip navrhol rozpustiť zástupy a pridal, že je nezaplatiteľné a nemožné rýchlo zabezpečiť chlieb – tu vnímame egoizmus, že riešenie vidí v rozpustení zástupov, hoci hladní ľudia by to nezvládli. 2. Lepšie konal Ondrej tým, že sa problém snažil riešiť s Ježišom a povedal o chlapcovi s chlebami a rybičkami. 3. Jedinečné a Božie riešenie má Ježiš – On rozmnoží Božie dary a zapája aj učeníkov do spolupráce pri rozdávaní toho, čo Boh požehná. Pamätajme, že Ježiš nám dáva všetko pre časný i večný život a On je chlieb života – i toho večného – vo sviatosti Večere Pánovej.

Po službách Božích bola prislúžená sviatosť zmierenia Večera Pánova.

26. júla bola **Ôsma nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Výstraha pred zvodmi*. Kázeň brata farára M. Findru bola na text J 9,1-7, ako náš Spasiteľ uzdravil slepého človeka a o sebe povedal, že je On je svetlo sveta. Len On je ten, ktorý dáva nádej a všetko tvorí nové, otvára slepé oči a k tomu ešte pozýva svedčiť o zázrakoch a šťastnom živote v Božej blízkosti. Povedal tiež, že téma nedele dobre korešponduje aj s témou tohoročného denného detského tábora, ktorý sa v týždni konal. Prítomné milé deti z tábora mali krátky vstup – zaspievali pieseň „Verím, že Pán Boh je na nebi, že On je slávny Kráľ, aby ma zachránil z priepasti, až na smrť Syna dal", ku ktorej sa aj prítomní v laviciach pripojili a odmenili deti potleskom.

2. augusta bola **Deviata nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Prezieravá múdrosť*. Brat farár M. Findra kázal na biblický text Jer 1,4-10. Ten nás pozýva uvažovať nad múdrosťou nášho Boha, ktorá človeka formuje a robí ho

tiež prezieravo múdrym cez Ducha Svätého. 1. Boh nás pozná od počiatku ‚už v lone matky', 2. dáva nám určité povolanie, 3. nesie nás aj cez pochybnosti, 4. vysiela nás aj do neľahkých situácií, avšak je stále s nami, 5. ako Jeremiášovi, aj nám dáva zo svojej múdrosti, keď máme ohlasovať Boží zákon, ale aj evanjelium milosti v Božom Synovi Ježišovi Kristovi. Žime Božou prezieravou múdrosťou, ktorá speje do večnosti.

9. augusta bola **Desiata nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Neprijatá milosť Božia* na *Pamiatku zničenia Jeruzalema*. Brat farár J. Matis mal kázeň na biblický text Ez 2,3-4. Ezechiel bol prorok v izraelskom ľude počas babylonského zajatia. Boh cez neho oznámil, že zajatie je znak Božieho trestu, že pre ich hriechy bude zničený celý Jeruzalem i chrám a oni majú byť svedectvo o Božej blízkosti a moci aj v nepriateľskom prostredí. Tvrdohlavý národ odmietal priznať svoj hriech a nebol ochotný podriadiť sa Božej autorite. Aj dnes sú ľudia tvrdohlaví, drzí, arogantní... a ako na to reagovať? Podobne ako pre Ezechiela i pre nás platí: Boh nás chce použiť, aby ľudia cez nás počuli aká je Božia vôľa, Božia pravda a Božie evanjelium. Lebo Bohu na nás záleží – On miluje všetkých ľudí a veriacim v Neho pripravil spasenie vo svojom synovi Ježišovi Kristovi, našom Spasiteľovi.

V rámci služieb Božích bola prislúžená i sviatosť Večera Pánova.

16. augusta bola **Jedenásta nedeľa po Svätej Trojici** a jej téma bola *Pýcha a pokánie*. Kázeň mal brat farár M. Findra na biblický text L 18,9-14. V ňom Pán Ježiš – na podobenstve o namyslenom farizejovi a skromnom publikánovi v chráme – vysvetlil, čo sa Bohu protiví a čo mu je milé. Brat farár konštatoval, že svet je plný pyšných ľudí a to aj medzi nami kresťanmi. Pýcha ľudí ľahko opantá a vedie potom k odsúdeniu. Nechajme sa viesť ku pokániu Duchom Svätým, ktorý nám pomôže odmietať pýchu a nahradiť ju pokorou a úctou voči Bohu.

23. augusta bola **Dvanásta nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Boží dar reči*. Cez biblický text 1Kor 3,9-17 brat farár M. Findra v kázni poukázal na Boží dar reči. Apoštol Pavol nám poukazuje na obraz Božej stavby, ktorej základ má byť Pán Ježiš Kristus. Pravým pokáním sa máme i môžeme aj my takou stavbou stať. Naozaj, nie je dobré ostávať v telesnosti, preto sa máme vždy dať viesť Svätým Duchom. K tomu nás, aj cez dar reči, dnešná nedeľa pozýva. Stavajme náš život na dobrom základe, ktorým je Spasiteľ Pán Ježiš Kristus... lebo len tak dosiahneme požehnanie večného života ako odmenu po ohni Božieho súdu.

30. augusta bola **Trinásta nedeľa po Svätej Trojici** s témou *Môj blížny*. Brat farár M. Findra kázal na text Sk 6,1-7 a povedal, že v ňom nám je predstavený konajúci Duch Svätý už v prvej cirkvi a tak je to až dodnes. V prečítanom texte sú tri oblasti: problém, povolanie, rast cirkvi. Keď prvá cirkev rástla, nastal problém so zaopatrovaním vdov a tu vidieť, že Svätý Duch kladie na srdce riešiť situáciu. Aj riešenie ponúkol ten istý Svätý Duch cez oddelenie diakonov pre tuto službu a tak cirkev má diakonickú službu až doposiaľ. A tretí aspekt je, že aj týmto spôsobom Duch Svätý robí Božie slovo mocné, keď používa svojich služobníkov nielen pre zvestovanie Božieho slova, ale aj pre službu. Presvedčivá je zvesť Božieho slova v spojení s nezištnou láskou k blížnym.

6. septembra bola **Štrnásta nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Vďačnosť je ovocie Ducha/ Pri Pánových nohách* a bol aj *Začiatok školského roka*. Pre rekonštrukciu námestia sa tieto služby Božie konali v zborovej miestnosti. Biblický text Sk 16,19-31 bol základ kázne brata farára M. Findru. V ňom počujeme ako sa apoštol Pavol podriaďoval Božiemu vedeniu vo svojej misii. Podobne aj nás kresťanov-kristovcov, Pán Ježiš vedie k našim vrstovníkom, ale i k neznámym ľuďom, vedie nás aj cez rôzne protivenstvá, ale vždy je to ku radosti zo spasenia, ktoré máme skrze nášho Spasiteľa. Na záver zaželal Božie požehnanie a zmocnenie Duchom Svätým vždy, keď budeme prinášať zvesť o spasení v Božom Synovi Ježišovi Kristovi – žiakom, študentom, učiteľom i všetkým ostatným.

13. septembra bola **Pätnásta nedeľa po Svätej Trojici**, mala tému *Bremeno*

ustarostenosti a brat farár J. Matis mal kázeň na biblický text Mt 6,30-34. Povedal, že ľudský život charakterizuje mnohoraké snaženie. Pán Ježiš nám chce vysvetliť, aby prílišné ľudské snaženie neznamenalo stratu radosti. On chce, aby sme neboli posadnutí materiálnym zabezpečením ako pohania. Veď, prioritný záujem kresťanov je láska, pokoj a Božia spravodlivosť! A hľadanie Božieho kráľovstva nám umožňuje mať radosť z toho, že keď vo svojom živote dáme Boha na prvé miesto, On nám dá aj všetko ostatné čo potrebujeme. Tak budeme žiť na Božiu slávu a niet nič vznešenejšie ako životom osláviť Pána Boha.

Po službách Božích bola prislúžená sviatosť Večera Pánova.

20. septembra bola **Šestnásta nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Vyslobodenie z otroctva smrti*. V kázni na text 2Tim 1,7-10 brat farár M. Findra vysvetlil, že v nás, veriacich v Krista, pôsobí Duch Svätý a vyháňa aj strach zo smrti. Ježiš Kristus Spasiteľ nás vyslobodil nielen z hriechu, ale aj z otroctva smrti pre život vo večnosti. Ak patríme Kristovi tu a teraz, budeme s Ním žiť aj vo večnosti. Náš Boh nám dal ducha moci, lásky a sebaovládania, ktorý vyháňa strach a daruje moc, lásku i sebaovládanie. Žime pevnou vierou v Trojjediného Boha, aby na nás bolo vidieť, že patríme Kristovi už tu a teraz a potom aj vo večnosti, ktorá je pripravená pre Božích verných.

Po službách Božích nasledovalo zborové dopoludnie s misionárkou ECAV z Batizoviec, ktorá pôsobí v Indii.

27. septembra bola **Sedemnásta nedeľa po Svätej Trojici** a mala tému *Sloboda povolaných v Kristovi*. Brat farár J. Matis kázal na biblický text Jer 29,9-11 a na úvod povedal, že nám treba rozlišovať Božie rady a falošné rady tohto sveta. Keď Jeruzalem obliehali babylonské vojská, falošní proroci ľudu vraveli, že budú zbavení tejto hrozby. Ale Jeremiáš prorokoval, že mesto bude dobyté – čo sa aj stalo v r. 597 pred Kristom a veľká časť národa skončila ako zajatci. Jeremiáš im v liste dáva povzbudenie a istotu od Hospodina, ktorého úmysly smerujú k blahu: dať im budúcnosť a nádej. Boh má dobré plány – Jeho ľud má byť požehnaním tam, kde sa nachádza. My-kresťania sme tiež Boží ľud a sme Ním požehnaní... je to preto, aby sme z Jeho žehnania rozdávali aj iným v našom okolí. Žime mocou Božieho pokoja a žehnania a vydávajme svedectvo o Božej záchrane v Spasiteľovi Ježišovi Kristovi.

Deň Tatranského seniorátu

Zdroj: www.levoca.ecav.sk

Na začiatku prázdnin 5. júla sa v Levoči konal tohtoročný *Deň Tatranského seniorátu* a mal tému **Keď viera žije a zaznieva v piesni**.

Bola to zároveň spomienka na 390. výročie vydania diela *Cithara Sanctorum* v Brewerovej tlačiarni v Levoči a na jej autora Juraja Tranovského. Slávnostný kazateľ bol biskup Sliezskej evanjelickej cirkvi a. v. Tomáš Tyrlík.

Osobitná časť programu po skončení bohoslužieb bolo zhromaždenie na mieste Brewerovej tlačiarne neďaleko evanjelického chrámu Božieho. Príhovor s modlitbou mala domáca sestra farárka Zuzana Durcová.

Poobedný čas vyplnilo ocenenie žiakov, ktorí reprezentovali TAS v súťaži *Biblická olympiáda* a piesne skupiny *Otvorené dvere* z Batizoviec. Odzneli odborné prednášky na tému Juraj Tranovský a význam diela Cithara Sanctorum pre evanjelickú cirkev: *Po ceste tretieho exilu* a *Po stopách Juraja Tranovského* od Rastislava Stančeka, farára CZ ECAV Dolný Kubín. Hodnotný bol aj príspevok Janky Petőczovej z Hudobného ústavu SAV s názvom *Cithara Sanctorum a hudobný život v Levoči*. Súčasťou Dňa Tatranského seniorátu bol i samostatný program pre deti.

Ďakovali sme nášmu dobrému Bohu, že aj my z CZ ECAV Poprad sme sa mohli zúčastniť.

Zážitok z detského tábora

Michal Findra, zborový farár

V dňoch 20. – 24. júla sme mali v našom zbore detský denný tábor. Téma tábora bol výrok z Písma: *Ajhľa, všetko činím nové* (Zj 21,5). Rôznorodým spôsobom deti zažívali ako Pán Boh koná nové veci. Ako mení srdcia ľudí. Ako mení okolnosti života. Boli to viaceré príbehy z Biblie: Jonáš, stvorenie sveta, obrátenie Pavla, vyčistenie chrámu, stretnutie Pána Ježiša s Nikodémom.

Počas stredy sme mali naplánovaný výlet do Važca. Chceli sme cestovať vlakom, ale už v Poprade nastali komplikácie – keď vlak z Košíc meškal vyše 40 minút a vo Svite sme mali presadnúť na iný vlak. Padlo rozhodnutie, že pôjdeme autobusom, ktorý nás prepraví do Štrby. Počas cesty autobusom sme telefonicky oslovili brata Mateja v Štrbe, či by nás mohol odviezť do Važca. Bol veľmi ochotný a zorganizoval aj svojho otca i svokra. Povozili nás autami na viackrát do Važca.

A tá ochota aj pomoc nás veľmi milo prekvapila. Osobne som si uvedomil, ako je dobré mať bratov a sestry v Pánovi Ježišovi, ktorí majú lásku v srdci pre nezištnú pomoc. Kiež by sa taká pomoc a prijatie rozmáhala medzi nami!

Výlet vo Važci dopadol veľmi dobre. Mali sme vzácny čas pri Božom slove v zborovom dome, kde nás miestny zbor veľmi milo prijal. Boli sme vo Važeckej jaskyni, kde si deti mohli v tme uvedomiť, ako Pán Boh robí nové veci, keď do tmy zažiarilo svetlo. Napokon nás veľmi milo prijala stará mama jedných detí a otvorila nám nielen svoj dvor, ale aj važeckú izbu, aby sme vnímali nielen to prijatie, ale aj kus histórie pri prehliadke krojov a zariadenia ako kedysi ľudia vo Važci žili. Opäť sme tak zažili nezištnú službu.

Tento táborový zážitok nám ukázal, aké dobré je, keď poslúžime... a tešili sme sa aj tomu, že takú službu robíme aj v našom zbore. Mám osobné prianie, aby si každý člen zboru našiel svoje miesto, kde by mohol pomôcť či poslúžiť. Môže to byť na pozvanie, keď je niekto oslovený. Podobne ako sme my oslovili ľudí na našom tábore a tak sme ho mohli dobre zorganizovať.

Alebo to môže byť aj aktívne – keď niekto vidí potrebu poslúžiť v zbore a má aj chuť či možnosť naplniť ju. Ďakujem za všetkých, ktorí pomáhajú a aj za tých, ktorí sa ešte rozhodnú pomáhať – v každej generácii a v každej službe medzi nami.

MoS na výlete do Spišského Podhradia

Božena Balogová

Už viac rokov si naše zborové modlitebné spoločenstvo v lete plánuje nenáročný výlet. Upevnia sa tak vzájomné vzťahy a zažijeme i dozvieme sa vždy niečo nové a užitočné.

Toho roku sme si naplánovali výlet do Spišského Podhradia a Spišskej kapituly v utorok 21. júla a bolo nás sedem sestier a jeden brat. Keď sme ráno v Spišskom Podhradí na námestí vystúpili z autobusu, vybrali sme sa k evanjelickému kostolu. Čakala nás tam sestra Karpatyová, srdečne nás privítala a otvorila kostol. Potom nás oboznámila s históriou tamojšej evanjelickej cirkvi.

Na mieste súčasného evanjelického kostola stál v r. 1759 drevený artikulárny kostol, ktorý však v r. 1794 podľahol požiaru. Pôvodný murovaný kostol postavili v rokoch 1799 – 1808 v klasicistickom slohu a bez veže. Vežu potom pristavali v rokoch 1829 – 1832. Novopostavený kostol i fara opäť v r. 1856 podľahli požiaru. Nasledovala rozsiahla renovácia (1871 – 1872) a v r. 1889 bol upravený interiér. Hlavný

oltár je z obdobia stavby kostola a v centre je oltárny tabuľový obraz Pána Ježiša Krista v hlbokej modlitbe a úzkosti v Getsemanskej záhrade pred jeho zatknutím. Obraz namaľoval spišský umelec Jozef Czauczika. Organ a kazateľnica sú z obdobia, keď bol dokončený súčasný murovaný kostol. Oltár, organ a kazateľnica požiar nezničil. Krstiteľnica je z obdobia renovácie interiéru a na jej kovovom vrchnáku je drevená soška Jána Krstiteľa. Steny v kostole majú ornamentálnu výmaľbu z času renovácie. V súčasnosti ju dosť poškodzuje voda zatekajúca cez poškodenú strechu. Kostol je súčasť mestskej pamiatkovej zóny a od 15.10.1963 je zapísaný do zoznamu UNESCO.

Tunajšia evanjelická cirkev má bohatú, avšak pohnutú históriu, ktorá je úzko spätá s nemeckým osídlením Spiša a blízkosťou Spišskej Kapituly. Spišské Podhradie bolo jedným z prvých miest, kde sa uchytili myšlienky Martina Luthera a bolo centrom reformácie na Spiši. Najvýznamnejší historický moment bola Spišskopodhradská synoda v r. 1614 a pamätná tabuľa je na priečelí kostola. Na tejto synode sa evanjelici definitívne osamostatnili spod právomoci rímskokatolíckej hierarchie na Spiši a Šariši. V januári 2014 sme si pripomenuli 400 rokov od zasadnutia tejto zákonodarnej synody. Oslavy výročí nie sú len návraty do minulosti, ale aj duchovný most, ktorého piliere stávali naši predkovia vedení Božím slovom.

Cirkevný zbor v Spišskom Podhradí zanikol po druhej svetovej vojne v dôsledku núteného odsunu karpatských Nemcov. Zostávajúci 36 veriaci sa stali filiálkou cirkevného zboru v Spišských Vlachoch. V súčasnosti sú filiálkou CZ ECAV Spišské Vlachy – Krompachy.

Pred kostolom sa nám prihovorila aj ďalšia sestra Ľubka a spolu sme ešte pokračovali v rozhovoroch pri káve v blízkej kaviarni. Obe nás potom odprevadili a nasmerovali skratkou do Spišskej Kapituly.

Spišská Kapitula bola založená 13. marca 1776 ako sídlo spišských kanonikov a postupne sa stala významným duchovným centrom regiónu (Malý Vatikán). Je to časť územia na kopci, ktoré ohraničuje opevnenie s dvoma vstupnými bránami. Opevnenie postavili v 14. stor. a viackrát bolo prestavané. V areáli je cintorín, múzeum, reštaurácia a najvýznamnejšia stavba je neskororomantická Katedrála sv. Martina. Je tam tiež francúzsky park, do ktorého sa vstupuje cez tzv. Hodinovú vežu z roku 1739. Na východnej strane mestečka sú tzv. kanónie – stavby pre kapitulských kanonikov.

Katedrála sv. Martina je vzácny románsko-gotický chrám postavený v rokoch 1245 – 1273 ako trojloďová bazilika s dvomi vežami. Predstavuje jeden z najhodnotnejších príkladov neskororomantickej a gotickej architektúry na Slovensku. Cirkevné mestečko Spišská Kapitula je zapísané v zozname UNESCO. V Spišskej Kapitule je sídlo Spišskej diecézy katolíckej cirkvi a tu budú aj oslavy 250. výročia jej vzniku.

Z vonkajšej strany opevnenia je pomník trom dievčatám, ktoré tam tragicky zahynuli 6.4.2024, keď sa z miesta pohol nezaistený autobus a zachytil skupinu diecézneho stretnutia mládeže.

V popoludňajších hodinách, mierne unavení ale plní zážitkov, sme sa šťastne vrátili domov. Ďakovali sme Pánu Bohu za priebeh výletu, za Jeho ochranu aj za ideálne počasie.

Posledná rozlúčka s Erikou Blažkovou

Božena Balogová

Po dlhej a ťažkej chorobe odovzdala 4. augusta svojho ducha do rúk Stvoriteľa a Pána, bývalá dlhoročná dirigentka nášho zborového spevokolu sestra Erika Blažková, vdova po zosnulom evanjelickom farárovi Vincentovi Blažkovi.

V piatok 7. augusta sme sa s Erikou rozlúčili v dome smútku vo Veľkej. Obrad začal

príhovorom a modlitbou brata farára Jána Matisa. Žalm 23 o Dobrom Pastierovi zaspieval Ján Lichvár s hudobným sprievodom Ľubice Matisovej, manželky brata farára Matisa.

Pre pohrebný príhovor vybral brat farár Matis dva biblické texty, Žalm 31,15-17 – *Ja Tebe dôverujem, Hospodine. Hovorím: Ty si môj Boh! V Tvojej ruke sú moje časy... Rozjasni tvár svoju... zachráň ma svojou milosťou!* a druhý bol z Lukášovho evanjelia, 23,46 – *Tu zvolal*

Ježiš silným hlasom: Otče, do Tvojich rúk porúčam svojho ducha. A keď to povedal, dokonal.

V zmysle citovaných textov brat farár povedal, že je to aj pre nás posolstvo Pána Ježiša Krista. Hovoril o Božích rukách, aké sú dôležité pre náš život. Aj ruky sestry Eriky boli dôležité pre jej život. Obetavo slúžila ľuďom a cez túto službu aj Pánu Bohu. Posledné roky prežila v Dome seniorov v Tatranskej Štrbe, kde bola odkázaná na slúžiace ruky iných. Tam skončila svoju pozemskú púť a svojho ducha odovzdala do Božích rúk.

Po tejto odobierke zaznela ešte poézia farára a básnika Vincenta Blažka, manžela zosnulej Eriky, v podaní sestry farárky Ľubice Sobanskej. Aj text piesne (ES 85) *Bože z Tvojej milosti*, ktorú sme potom spievali, napísal Vincent Blažko.

Po rozlúčke v dome smútku sme zosnulú Eriku vyprevadili k hrobu. Tu pri liturgii zaznel aj sólospev sestry farárky Sobanskej. Pohreb ukončili kondolencie pozostalým najbližším príbuzným.

Drahý Bože, buď zosnulej milostivý a láskavo poteš všetky naše srdcia, zronené žiaľom i smútkom.

STO+ tábor – THE BATTLE

Zuzana Findrová

„The Battle" v preklade do slovenčiny znamená „tá bitka". Určité zámeno ‚the' v angličtine znamená niečo konkrétne, niečo, čo je všetkým zainteresovaným známe a preto nie je potrebné ďalšie vysvetľovanie. Táto, môžeme to nazvať slovná hračka, nám poslúžila ako názov tohtoročného dorastového tábora, ktorý bol miesto konania v dňoch .....

Ústredná téma tábora boli známe biblické verše Ef 6,13-17: *Preto vezmite na seba celú výzbroj Božiu, aby ste mohli odolať v zlý deň, všetko prekonať a obstáť. Stojte teda: bedrá si opášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti a obujte si pohotovosť k evanjeliu pokoja. Nadovšetko vezmite si štít viery, aby ste ním mohli uhasiť všetky ohnivé šípy toho nešľachetníka. Vezmite si aj prilbu spasenia a meč Ducha, ktorým je slovo Božie*.

Božia výzbroj je dôležitá súčasť každého kresťana a jej jednotlivé časti nám ukazujú aké obranné mechanizmy môžeme aj dnes využívať proti nášmu úhlavnému nepriateľovi, diablovi.

Zápasy a bitky v našich životoch sú rôzne. Avšak, všetky môžeme zhrnúť viac-menej do jednej „TEJ" bitky – tej o našu večnosť. Jej výsledok je už jasný, ale stále ešte nemusí byť jasný aj v našich životoch.

Pochybnosti aj pocity, že sme na to sami, nás odkláňajú od jednoznačného výsledku a zaclánajú náš pohľad na Ježiša a jeho víťazstvo. A v týchto bodoch nášho života nám apoštol Pavol predstavuje nástroje, ktoré môžeme použiť na odrazenie útoku nepriateľa alebo jeho zahnanie. *Pravda, spravodlivosť, evanjelium pokoja, viera, spasenie a Slovo Božie* – to je šesť tém, ktoré nás učia o rôznych aspektoch obrany aj útoku v našich životoch. Vďaka týmto témam mali mladí v tábore možnosť hlbšie spoznať,

ako Pán Ježiš koná každodenne v ich životoch a ako prakticky ich môžu využiť.

Domov – po týždni boja s horúčavou, komármi a žiadnym signálom – neodchádzali *STO+táborníci* len s dobrými spomienkami a zážitkami, ale aj vyzbrojení na každodenný život vhod aj nevhod.

Potáborové stretnutie detí

Alena Findrová

Leto, tábory, dovolenky, športovanie v prírode, návštevy starých rodičov a sladké „ničnerobenie" sa na konci augusta skončili. Od 1. septembra sa skoro všetky deti znova vrátili do škôlok, škôl a na krúžky. Rozbehol sa kolotoč povinností nielen pre deti, ale aj pre ich rodičov a často aj pre starých rodičov, ktorí sú ochotní pomáhať svojim ratolestiam.

Leto teda skončilo, ale deti a dorasťáci, ktorí sa zúčastnili detského denného tábora v Poprade sa predsa ešte stretli, aby si pripomenuli čas tábora. Hneď 5. septembra sme sa stretli v zborovej miestnosti, aby sme si táborovú náladu predĺžili ešte aspoň o kúsoček.

S deťmi prišli aj ich rodičia a spolu sme sa mohli zahĺbiť do hlavnej myšlienky tábora a tiež biblického verša pre tento rok *Ajhľa, všetko tvorím nové* (Zj 21,5).

Tentoraz sme sa pozreli bližšie na ženu Lýdiu z mesta Filipis, ktorá počúvala apoštola Pavla a Pán jej otvoril srdce. Rozprávaním o tejto veriacej obchodníčke s purpurom a o jej novom srdci, nám poslúžila sestra Lucia Dindošová. Lýdiino srdce bolo nové, lebo sa jej dotkol Pán Boh.

Následne sme sa preniesli do života obchodníkov a remeselníkov. Na stanovištiach sme plnili zaujímavé úlohy: počítali sme, lovili sme mäkkýše, potom ich ochutnávali. Tiež sme si z textílií – pomocou zábavných techník – vyšili srdce a zhotovili vankúšik na sedenie, ktorý si deti odniesli domov ako pamiatku na stretnutie. Pri stretnutí nám pomáhali aj všetci vedúci besiedky a aj dorastenci, za čo im ďakujeme. Modlíme sa za srdcia všetkých zúčastnených, aby sa ich Pán Boh aj naďalej dotýkal a tvoril v ich životoch všetko nové, pochádzajúce od Pána Ježiša.

Máme aj odkaz-pozvanie pre ostatné deti a ich rodičov: Príďte medzi nás na detskú besiedku, ktorá býva počas školského roka vždy v nedeľu od 9:00 h do 10:00 h so začiatkom v kostole. Môžete tak aj vy zažiť dotyk Pána Boha, ako ho zažila Lýdia z Filipis a tiež i radosť zo stretnutia s inými deťmi pri rôznych zábavných aj vzdelávacích aktivitách.

Pohľad do evanjelického zboru v Poľsku

Michal Findra, zborový farár

Na dištriktuálnej pastorálnej konferencii v Prešove sme mali prednášku s prezentáciou cirkevného zboru v poľskej Wisłe Malinke. O zbore nám hovoril brat farár Leszek Czyż. Nám je asi známejšia jeho manželka Lýdia, ktorej knihy začalo vydávať *Vydavateľstvo Tranoscius* a máme ich aj v našej zborovej knižnici. Sú to tieto tituly: *Silnejšia ako smrť*, *Zostala len nádej* a *Nič na preclenie*. Mal som túžbu navštíviť tento zbor a na vlastné oči vidieť ako funguje evanjelický zbor trochu inak ako sme zvyknutí u nás. Som rád, že počas nedele 13. septembra – keď v našom kostole slúžil brat farár Ján Matis – som sa mohol zúčastniť služieb Božích v Malinke.

Z prednášky, ktorú mal Leszek v Prešove, som vedel, že sa už nestretávajú v klasickom kostole, keďže bol v nevyhovujúcom stave. Preto postavili konferenčnú sálu, kde mávajú služby Božie.

Keď sme prišli na miesto, tak nás naozaj prekvapila dosť veľká stavba. Hlavná miestnosť je

Rozpis služieb Božích a ďalších cirkevno-zborových aktivít

OKTÓBER

1. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zborová miest.
4. NED	9:00	**Osemnásta nedeľa po Svätej Trojici**	Poprad, kostol
	10:30	**Poďakovanie za úrody zeme**	Stráže, kostol
8. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zborová miest.
11. NED	9:00	**Devätnásta nedeľa po Svätej Trojici**	Poprad, kostol
	10:00	**Sviatok Večere Pánovej**	
15. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zborová miest.
18. NED	9:00	**Dvadsiata nedeľa po Svätej Trojici,**	Poprad, kostol
22. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zborová miest.
25. NED	9:00	**Dvadsiata prvá nedeľa po Svätej Trojici,**	Poprad, kostol
	10:30	**Dvadsiata prvá ned. po Sv. Trojici,** Pam. posvät chrámu	Spišská Sobota, kostol
28. STR	15:30	**Biblická hodina so sviatosťou Večere Pánovej**	CSS Komenského ul.
29. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zborová miest.
31. SOB	9:00	**Pamiatka reformácie**	Poprad, kostol

NOVEMBER

1. NED	9:00	**Dvadsiata druhá nedeľa po Svätej Trojici**	Poprad, kostol
	10:30		Stráže, kostol
5. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zborová miest.
8. NED	9:00	**Dvadsiata tretia nedeľa po Svätej Trojici**	Poprad, kostol
	10:00	**Sviatosť Večere Pánovej**	
12. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zborová miest.
15. NED	9:00	**Dvadsiata štvrtá nedeľa po Svätej Trojici**	Poprad, kostol
	10:30	**Dvadsiata štvrtá ned. po Sv. Trojici,** Pamiatka posvätenia chrámu	Stráže, kostol
19. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zbor. miest.
22. NED	9:00	**Dvadsiata piata nedeľa po Svätej Trojici,** (Posledná ned. cirk. roka/Ned. večnosti, sl. Božie s Večerou Pánovou)	Poprad, kostol
25. STR	15:30	**Biblická hodina s Večerou Pánovou**	CSS Komenského ul.
26. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zbor. miest.
29. NED	9:00	**Prvá adventná nedeľa**, začiatok cirk. roka	Poprad, kostol
	10:30	**Prvá adventná nedeľa,** služby Božie s Večerou Pánovou	Spiš. Sobota, kostol

DECEMBER

3. ŠTV	17:00	**Adventné večerné služby Božie**	Poprad, kostol
6. NED	9:00	**Druhá adventná nedeľa**	Poprad, kostol
	10:30	**Druhá adventná nedeľa, sl. Božie s Večerou Pánovou**	Stráže, kostol
10. ŠTV	17:00	**Adventné večerné služby Božie**	Poprad, kostol
13. NED	9:00	**Tretia adventná nedeľa**	Poprad, kostol
	10:00	**Sviatosť Večere Pánovej**	
17. ŠTV	17:00	**Adventné večerné služby Božie s Večerou Pánovou**	Poprad, kostol
20. NED	9:00	**Štvrtá adventná nedeľa**	Poprad, kostol
	10:00	**Sviatosť Večere Pánovej**	
24. ŠTV	15:30	**Štedrovečerné služby Božie**	Spiš. Sobota, kostol
	17:00		Poprad, kostol
25. PIA	9:00	**Prvá slávnosť vianočná**	Poprad, kostol
	10:30		Stráže, kostol
26. SOB	9:00	**Druhá slávnosť vianočná, služby Božie s Večerou Pánovou**	Poprad, kostol
27. NED	9:00	**Nedeľa po Vianociach**	Poprad, kostol
31. ŠTV	15:30	**Silvestrovské služby Božie**	Spiš. Sobota, kostol
	17:00		Poprad, kostol

JANUÁR

1. PIA	9:00	**Nový rok, Obrezanie Krista Pána**	Poprad, kostol
	10:30		Stráže, kostol
3. NED	9:00	**Nedeľa po Novom roku**	Poprad, kostol
6. STR	9:00	**Zjavenie Krista Pána mudrcom**	Poprad, kostol
10. NED	9:00	**Prvá nedeľa po Zjavení**	Poprad, kostol
	10:30		Stráže, kostol
14. ŠTV	17:00	**Biblická hodina**	Poprad, zbor. miest.
17. NED	9:00	**Druhá nedeľa po Zjavení**	Poprad, kostol
	10:00	**Sviatosť Večere Pánovej**	

Aktuality a ďalšie oznamy sú na webstránke nášho cirkevného zboru

www.ecavpp.sk

a tam – tiež aj v podcastoch – nájdete záznamy zo služieb Božích (cca o 6 h po ich konaní)

pre vyše 500 ľudí a pod ňou je mnoho ďalších priestorov. Pochopili sme, že sú využité aj počas služieb Božích, lebo, napríklad, mali tri detské besiedky pre rôzne vekové kategórie.

Nedalo sa ostať nepoznaní, lebo pre domácich sme boli hostia, a tak sa niekoľkí ľudia s nami porozprávali. Vnímali sme teda aj záujem a prijatie hostí, čo sa prejavilo hneď na úvod služieb Božích, keď sa uvádzajúci spýtal, či tam je niekto prítomný prvý raz.

Služby Božie tiež prebiehali inak ako sme zvyknutí my. Všetko bolo podľa evanjelickej tradície, ale formálne boli iné. V tomto zbore už mnohé roky pripravovali a slúžili rôzne skupiny spolupracovníkov. Boli to najmä rôzne hudobné či spevácke skupiny. Aj teraz boli popri bratovi farárovi aktívni hudobníci, moderátor, čitatelia textov, pomocníci pri prisluhovaní Večere Pánovej, technici zvuku i videoprenosu. Po službách Božích mali pripravené aj posedenie pri káve a koláčiku.

Rámec služieb Božích bol tiež trochu iný ako u nás – bolo to v blokoch. Úvod bol s privítaním a čítaním textov. Potom nasledoval blok piesní, ktoré začínali, ako zvyčajne, vyznaním hriechov v piesni o zmilovanie – kýrie. Ďalšie piesne boli vybraté k téme nedele – o ustarostenosti. Mne sa veľmi páčil starobylý chorál prepracovaný v novom modernom prevedení hudobnej skupiny. Tiež ma tešilo, že piesne boli kristocentrické a nie povrchné, oslavujúce človeka. Potom nasledovala kázeň Božieho slova, ktorá bola opäť iná, keďže slúžil misionár z Nepálu. Hoci hovoril dlhšie ako sme zvyknutí, bolo to veľmi budujúce, lebo sa venoval téme kresťanstva v súčasnej dobe – ako nepodľahnúť kultúrnemu tlaku.

Stručne priblížim. Spomenul tri veci – diagnostikoval stav, dal biblickú odpoveď a poukázal na riešenie ako žiť kresťanstvo dnes. Diagnostika bola jasná a asi aj my by sme ju povedali rovnako. Svet okolo nás sa stal nie *bohoľúby*, ale *samoľúby* – teda: ľudia milujú seba a nie Pána Boha. Nebezpečné je to aj preto, že podobne to preniká aj do cirkvi. Reakcia pravdy Božieho slova je, že nemáme inú cestu, len to, čo je napísané v Biblii. Človek je hriešnik a niet pre neho inej záchrany ako viera v Pána Ježiša.

A naša reakcia – riešenie? Najskôr kazateľ spomenul, čo je nesprávny prístup. Nie je to izolovanie sa od sveta, ani asimilácia zo svetom, ani prijatie každej ľudskej myšlienky, ani bojovanie s ľuďmi. Správne riešenie je viera žitá láskou k Bohu aj blížnym. Povedal aj príklad o jednom anglickom kazateľovi, ktorý uveril v Pána Ježiša na vlastné kázanie. Ten povedal, že zvestuje Pána Ježiša dvakrát do roka. Keď sa ho prekvapene pýtali kedy to je, odpovedal, že *vhod a nevhod*.

Po kázni nasledoval blok modlitieb, ktorý potom prešiel do pozvania ku spovedi. Následne zazneli slová ustanovenia a bola prislúžená sviatosť Večera Pánova.

V závere boli preopakované oznamy, ktoré v úvode premietali cez projektor. Projekciou išli aj slová piesní a počas kázne aj biblické texty.

Táto návšteva zboru v poľskej Malinke bola pre nás inšpiratívna. Iste sa nedá život v inom zbore skopírovať na naše podmienky, ale je pár impulzov na rozmýšľanie a rozvoj aj u nás. Ide napríklad o zborové dopoludnia, teda naše neformálne stretnutia po službách Božích, aby sme tak boli spolu rôzne generácie. Možno skúsiť vytvárať aj služobné skupiny technického charakteru a skúsiť projekciu v kostole alebo prenosy zo služieb Božích. Víziou môže byť tiež služba rôznych hudobných skupín.

Nech nás vo všetkom vedie viera v Pána Ježiša a láska Božia, ktorá Bohu ochotne slúži.

Zborový výlet po kostoloch horného Spiša

Božena Balogová

V sobotu 26. septembra sme – v počte 27 sestier a bratov – nastúpili do menšieho autobusu, aby sme navštívili kostoly na hornom Spiši. Prvá naša zastávka boli **Podhorany**. Pred evanjelickým kostolom nás už čakala a srdečne

privítala sestra Ľubica Sobanská, farárka CZ ECAV v Slovenskej Vsi, ktorá nás potom po kostoloch sprevádzala. Keď sme sa usadili v kostolných laviciach, brat farár M. Findra mal krátke zamyslenie nad Božím slovom zakončené modlitbou. Sestra farárka Sobanská nám priblížila históriu podhoranského kostola aj cirkevného zboru. Tamojší evanjelici si v rokoch 1806 – 1819 postavili mimo dediny drevený kostol v pôdoryse gréckeho kríža a barokovým zariadením. Tento drevený kostol bol predaný do depozitu skanzenu v Martine ako národná kultúrna pamiatka. V r. 1919 veriaci urobili zbierku na nový kostol. Výstavbu začali v r. 1924, dokončený a vysvätený bol v r. 1926 na Svätodušné sviatky. Z pôvodného kostola preniesli organ a luster. Dnes je zbor filiálkou cirkevného zboru Toporec a má približne 30 veriacich. V kostole sa stretávajú iba sporadicky 2 – 3 razy do roka a tento rok oslávili 100. výročie posvätenia kostola.

Ďalšia zastávka bola v kostole v **Toporci**. Po reformácii bola celá obec evanjelická a tak veriaci používali katolícky kostol. Po období rekatolizácie ho museli vrátiť katolíkom. Následne si postavili drevený artikulárny kostol, ktorý však dva razy vyhorel. Zúfalí evanjelici napísali list cisárovnej Márii Terézii a žiadali výnimku pre postavenie murovaného kostola. Cisárovná im vyhovela a postavili ho v r. 1770 – 1780. V súčasnosti je kostol v dobrom, zachovanom stave.

Tretie zastavenie bolo v **Holumnici**. Aj tu mal brat farár Findra krátke biblické zamyslenie s modlitbou. Tamojší kostol postavili v r. 1796 – 1797 bez veže. Na oltári je obraz Ježiša v Getsemanskej záhrade od K. Volcka z r. 1835. Neskorobarokova kazateľnica je polychromovaná drevorezba z konca 18. stor. a rovnako aj klasicistický organ. Kostol je v dobrom, zachovanom stave a v súčasnosti je tam 75 – 80 veriacich evanjelikov.

Ako štvrtý sme navštívili kostol v **Jurskom**. Tento kostol postavili v r. 1865 v tradičnom klasicistickom slohu a veža je vstavaná. Murovaný oltár je z r. 1928 a na obraze je tiež Ježiš v Getsemanskej záhrade od J. Štalmacha. Organová skriňa je barokova. Evanjelická cirkev mala v obci silné zastúpenie najmä v minulosti, keď v Jurskom žilo početné nemecké obyvateľstvo. Po povojnovom odsune Nemcov sa náboženská štruktúra obce výrazne zmenila a v súčasnosti žiadni evanjelici v obci nie sú.

Ihľany boli v poradí piata naša zastávka. Obec Ihľany vznikla v r. 1960, keď zlúčili dovtedy samostatné obce Majerka a Stotince. Evanjelický kostol v bývalej **Majerke** postavili v r. 1787 ako barokovo-klasicisticky tolerančný kostol s vežou vedľa kostola. Dnes slúži ako pamiatka a sakrálny objekt v regióne. Evanjelický cirkevný zbor zanikol po odsune Nemcov. Spoločne sme zaspievali pieseň *Chvála Tebe, Bože náš* a pokračovali sme ďalej.

Odviezli sme sa do **Podolínca**, kde bol spoločný obed v reštaurácii. Po ňom sme navštívili modlitebňu evanjelického cirkevného zboru. V období reformácie bol Podolínec rímskokatolícky, hoci v druhej polovici 16. stor. takmer celý Spiš prijal evanjelické vierovyznanie. V rámci švábskej kolonizácie sa v r. 1787 niekoľko nemeckých kolonistov presťahovalo aj do Podolínca a spočiatku chodili na bohoslužby do Lomničky. V rokoch 1936 – 1942 sa už schádzali v Podolínci do modlitebne v súkromnom dome. Vtedy tam bolo asi 100 evanjelikov. Po Druhej svetovej vojne bol cirkevný majetok znárodnený a Podolínec i Lomnička boli ako fílie pričlenené do Holumnice. Potom v r. 1954 boli pričlenené k cirkevnému zboru v Slovenskej Vsi. Keď v r. 1993 prišla do Slovenskej Vsi sestra farárka Ľubica Sobanská, služby Božie sa začali konať v Podolínci v sobášnej sieni mestského úradu. V r. 1994 sa Podolínec stal fíliou cirkevného zboru v Slovenskej Vsi. V r. 1997 – v rámci reštitúcií cirkevného majetku – dostala fília Podolínec zámenou za evanjelickú školu v Lomničke budovu bývalej ľudovej školy v Podolínci. Po jej rekonštrukcii bol evanjelický zborový dom posvätený 30.11.2001. V budove sa nachádza modlitebňa a farský úrad. Misijný cirkevný zbor Podolínec vznikol 1.9.2005 a potom 1.7.2007 bol premenovaný na CZ ECAV Podolínec. Do tohto cirkevného zboru patria: matkocirkev Podolínec,

dcérocirkev Holumnica, filiálky Jurské, Plavnica, Stará Ľubovňa a diaspora Ihľany-Majerka a obce okresu Stará Ľubovňa.

To bola naša posledná zastávka a tu brat farár Findra ukončil náš výlet ďakovnou modlitbou, spolu sme zaspievali pieseň *Boh náš je láska* a rozlúčili sme sa aj so sestrou farárkou Sobanskou.

Ďakujeme Pánu Bohu za požehnanie výletu aj za dobré počasie a vďaka patrí i bratovi farárovi za zorganizovanie výletu a sprevádzanie.

245 rokov Tolerančného patentu

Slovo Božie nie je v okovách. (2Tim 2,9)

Spracované z viacerých zdrojov www.ecav.sk

Cisár Jozef II. vydal 25. októbra 1781 **Tolerančný patent** a naša ECAV ho právom označuje za jeden z najvýznamnejších míľnikov svojich dejín. Slovo *tolerancia* pre nás vyjadruje samozrejmú vec – že každý človek má právo veriť, vyznávať svoju vieru a žiť podľa svojho svedomia. Pred 245 rokmi to však samozrejmé nebolo a pre evanjelikov to znamenalo desaťročia obmedzovania, odoberania kostolov, zatvárania škôl, vyháňania farárov a aj zápasu o právo verejne vyznávať Ježiša Krista ako Spasiteľa. A potom prišiel rok 1781 – nie ešte úplná rovnosť, nie ešte dokonalá sloboda, ale otvorili sa dvere. A za nimi začal nový život evanjelickej cirkvi.

Pamätaj na dni dávne. Biblia nás často vyzýva, aby sme nezabúdali na minulosť. Nie preto, aby sme žili v minulosti, ale preto, aby sme v minulosti rozpoznali Božiu vernosť. Žalmista hovorí: *Rozpamätávam sa na dni dávne, premýšľam o všetkých Tvojich skutkoch* (Ž 143,5). Aj my sa dnes rozpamätávame: na našich predkov – na ľudí, ktorí napriek ťažkým podmienkam zostali verní Božiemu slovu; na farárov, učiteľov, kantorov, rodičov a starých rodičov, ktorí odovzdávali vieru svojim deťom; na ľudí, ktorí možno nemali veľa, ale mali niečo nesmierne vzácne: dôveru v Boha. A práve táto dôvera a viera prežila.

Patent,
Wegen der bey augsburgisch- und helvetischen Religionsverwandten, dann den nicht unirten Gechen zu gestattenden christlichen Toleranz und ihrer privat Exercitii religionis.

Wir Joseph
der Zweyte, von
Gottes Gnaden erwählter römischer
Kaiser, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs,
König in Germanien, zu Jerusalem, Ungarn, Böheim,
Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, und Lodomerien ꝛc. Erzherzog zu Oesterreich ꝛc. Herzog zu Burgund, zu Lothringen, zu Steyer, zu Kärnten, und zu Krain; Großherzog zu Toskana, Großfürst zu Siebenbürgen, Marggraf zu Mähren, Herzog zu Brabant, zu Limburg, zu Luxemburg, und zu Geldern, zu Würtenberg, zu Ober- und Niederschlesien, zu Mailand, zu Mantua, zu Parma, Piacenz, Guastalla, Auschwitz und Zator, zu Kalabrien, zu Bar, zu Monferrat, und zu Teschen; Fürst zu Schwaden, und zu Eberleville, gefürsteter Graf zu Habspurg, zu Flandern, zu Tyrol, zu Hennegau, zu Kiburg, zu Görz und zu Gradiska; Marggraf des H. R. Reichs, zu Burgau, zu Ober- und Nieder-Lausnitz, zu Pont a Mousson, und zu Nemeny;

Mohli zavrieť kostol, nemohli však zavrieť Božie slovo. Mohli odobrať faru, nemohli však odobrať vieru. Mohli vyhnať farára, nemohli však vyhnať Krista zo sŕdc veriacich. Mohli zakázať verejné služby Božie, nemohli však umlčať modlitbu matky pri posteli svojho dieťaťa. Mohli obmedzovať cirkev, ale nemohli spútať Božie slovo.

Tolerančný patent však nebol koniec zápasu. Je dôležité povedať jednu vec veľmi presne: *Tolerančný patent neznamenal úplné zrovnoprávnenie evanjelikov s rímskokatolíckou cirkvou.* Evanjelici dostali možnosť slobodnejšie organizovať svoj cirkevný život, zakladať zbory, školy a stavať kostoly, ale mnohé obmedzenia zostali naďalej. Skutočné zrovnoprávnenie prichádzalo postupne – významný krok bol zákonný článok XXVI. z r. 1791 a neskôr zákonný článok XX. z r. 1848. Aj samotné tolerančné kostoly niesli pečať tejto ešte neúplnej slobody. Nemohli mať vežu ani zvony a za určitých podmienok musel byť ich vchod orientovaný mimo hlavnej ulice. Naši predkovia však zvažovali: *Máme možnosť zhromaždiť sa okolo Božieho slova? Áno*. A to im stačilo na to, aby: postavili kostol, zhromaždili sa, otvorili Bibliu, spievali, modlili sa, krstili svoje deti, prijímali Sviatosť Večeru Pánovu... a cirkev žila!

Slovo Božie nie je v okovách (2Tim 2,9). Apoštol Pavol tieto slová písal vo väzení. On sám bol spútaný, ale Božie slovo nie. A to je nádherná pravda aj pre dejiny našej cirkvi.

Z tolerancie vyrástol nový rozmach cirkvi. Po *Tolerančnom*

patente vzniklo veľké množstvo nových evanjelických zborov a stavali sa tolerančné kostoly. Podľa údajov ECAV bolo v r. 1808 na území dnešného Slovenska už vyše 270 evanjelických zborov, pričom viac ako 150 z nich vzniklo po vydaní *Tolerančného patentu*. Predstavme si to! Jedna generácia za druhou, nové zbory, nové školy, nové fary, nové kostoly, nové piesne, nové deti, ktoré sa učili modliť. A to všetko preto, že ľudia pochopili jednu jednoduchú vec: *Vieru nemožno iba vlastniť. Vieru treba odovzdávať.*

Čo nám teda 245 rokov hovorí dnes? Buďme vďační za drahých predkov, za všetkých, ktorí zachovali čisté evanjelium Ježiša Krista. A tiež, že sloboda nie je cieľ, ale príležitosť rásť v pravej viere, ochote podporovať cirkev, čítať Božie slovo,... aby naša viera bola živá, aktívna. A napokon, že naša úloha je odovzdať vieru ďalej, teda našim potomkom. Najväčšia skúška je: **či po nás zostane živá viera v Ježiša Krista.** Máme oveľa väčšiu slobodu – ale možno máme menej času. Možno máme viac možností – ale menej ochoty. Možno máme viac kníh – ale menej čítania Biblie. Možno máme viac informácií – ale menej ticha pred Bohom. Možno máme krásne kostoly – ale: **je v nich živá viera?**

Modlitba: *Pane Bože, Otče náš, ďakujeme Ti za dar viery, ktorú sme prijali od svojich otcov a matiek. Ďakujeme Ti za všetkých, ktorí v minulosti zápasili o slobodu Tvojho slova. Ďakujeme za tých, ktorí napriek skúškam zostali verní.*

Prosíme Ťa, aby sme si vážili slobodu, ktorú máme, a aby sme ju používali nie pre seba, ale na službu Tebe a svojim blížnym. Daj, aby naše kostoly neboli iba krásne budovy, ale miesta živej viery. Daj, aby sa v nich stále ozývalo Tvoje slovo, aby sa v nich spievalo na Tvoju slávu, aby sa v nich krstili naše deti, prijímala Večera Pánova a aby ľudia nachádzali odpustenie, nádej a nový život v Ježišovi Kristovi.

A keď raz príde čas, aby sme odovzdali vieru ďalšej generácii, daj, aby sme mohli povedať: To, čo sme prijali, odovzdávame ďalej. Lebo Ty si verný. A Tvoje slovo nie je spútané okovách... Amen.

Spoločníci v trápení

Anna Chábová

Jób a jeho priatelia. Priatelia sa v našom každodennom živote prejavujú mnohými spôsobmi, ale niekedy je potrebná skutočná kríza, aby sme si uvedomili plné požehnanie ich láskavosti a milých slov. To je aj jadro starozákonného príbehu o Jóbovom trápení a priateľoch, ktorí sa objavili pri ňom v jeho najtemnejších chvíľach. V priebehu rokov sa Jóbova cesta začala spájať s utrpením a s nevyspytateľnými Božími cestami.

Jób pravdepodobne žil v čase patriarchov. Historici sa domnievajú, že *Kniha Jóbova* pochádza z obdobia po katastrofe pri Babylonskej veži. Jób bol *bezúhonný, úprimný a bohabojný muž, ktorý sa stránil zlého* a Boh ho nazval *svojím služobníkom* (Jób 1,8).

Boh pochválil Jóba pred satanom a zlo sa rozhodlo Bohu dokázať, že sa mýli. Satan prisľúbil, že Jóba zničí. Nájazdníci zničili celé bohatstvo jeho stád a búrka zasiahla dom, kde hodovali všetky jeho deti, takže nik nezostal nažive. Vtedy Jób vstal, roztrhol svoj plášť, ostrihal si hlavu, padol na zem, poklonil sa a povedal: *Nahý som vyšiel zo života matky a nahý sa tam navrátim; Hospodin dal, Hospodin aj vzal, nech je požehnané meno Hospodinovo. Pri tom všetkom Jób nezhrešil a nespáchal nič urážlivé proti Bohu* (Jób 1,20-22).

Práve vo chvíli, keď Jób prišiel o všetko, objavili sa jeho priatelia – Elífaz, Bildad a Cófar – prišli mu prejaviť sústrasť a potešiť ho. Radili mu: *Blahoslavený človek, ktorého Boh karhá; nepohŕdaj teda kázňou Všemocného. Lebo On raní, On aj obväzuje, On udiera, ale Jeho ruky aj liečia* (Jób 5,17-18). Pevné priateľstvo definuje odvahu byť prítomný a zaujímať sa o priateľa.

Priatelia na večné časy Ježiš a Ján. Ježišove

priateľstvá sú rovnako poučné ako jeho podobenstvá. Jeden z Ježišových najbližších priateľov bol apoštol Ján. Väčšina informácií o Jánovi a jeho vzťahu s Ježišom pochádza z Jánovho evanjelia. Tam Ján päťkrát použil slovné spojenie *učeník, ktorého Ježiš miloval* (J 13,23; 19,26; 20,2; 21,7; 21,20). Medzi dvanástich učeníkov patril Jakub a jeho brat Ján, ktorí boli niekedy až príliš výbušní a horliví privolať Boží hnev na ľudí, ktorí s Ježišom nesúhlasili. Je zaujímavé porovnať tohto Jána s Jánom neskôr, keď sa naučil byť láskavý a hovoril: *Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že On skôr miloval nás....* (1J 4,7)

Kde všade stretávame Jána s Ježišom: na hore pri premenení (Mt 17,1-8), v Getsemanskej záhrade, kde sa Ježiš modlil (Mt 26,36-39); v posledných 24 hodinách Ježišovho života bol Ján pri Ňom ako nikto iný – s výnimkou Ježišovej matky; Ježiš, pribitý na kríž, uprostred svojej agónie, dal tento príkaz Jánovi: *Hľa, tvoja matka!* a od tej chvíle učeník vzal Máriu k sebe. (J 19,25). Ján veril v Ježiša aj v mnohých rokoch neskôr, keď zaplatil za svoju neochvejnú vieru vo svojho Priateľa vyhnanstvom na ostrove Patmos.

Bezpodmienečná Božia láska k nám. V Novej zmluve Ježiš často vykresľuje obraz Božej lásky k nám pomocou obrazu manželského vzťahu Krista ako muža-Spasiteľa, zatiaľ čo cirkev je jeho milovaná žena: *Ale Boh, bohatý na zmilovanie, pre svoju veľkú lásku, ktorou si nás zamiloval, obživil nás s Kristom, keď sme boli mŕtvi v prestúpeniach – veď milosťou ste spasení!* (Ef 2,4-5) ***...ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani vysokosť, ani hlbokosť, ani nijaké iné stvorenstvá nemôžu nás odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi.*** (Rim 8,38-39).

Zúčastni sa na utrpení ako dobrý vojak Krista Ježiša

A. B. Simpson, Pán je blízko

Ty si dal vidieť svojmu ľudu tvrdé veci. (Ž 60,5); *Spolu so mnou znášaj protivenstvá ako dobrý bojovník Ježiša Krista* (2Tim 2,3)

Tvrdé veci-skúšky, sú cenné v tom, že nám zjavujú nás samých a ukazujú nám našu nedostatočnosť a zlyhania. Ony sú Boží postup v diele duchovného prehlbovania, ktoré je potrebné pre formovanie života a charakteru. Nikdy sami seba nespoznáme, kým nepríde skúška! Potom viera a odvaha – ktoré sálali takým plameňom vo chvíli nadšenia – nájdu svoju pravú úroveň a duša je vo svojej bezcennosti a bezmocnosti uvrhnutá späť na samotného Krista, aby v Ňom našla svoje všetko.

Jákoba skúšky priviedli ku koncu so sebou. Jóbovo súženie ho priviedlo k tomu, aby odhodil svoju samospravodlivú dôveru v seba. Petrov pád zlomil jeho pýchu a vlastnú dostatočnosť a priviedol ho k tomu, aby hľadal svoju silu mimo seba, v samom Kristovi. Dôvod, prečo ťa Pán prevádza skúškou je, aby ťa celkom presvedčil o tom, že tvoje ocenenie vlastnej sily je úplne chybné a prehnané a aby ťa priviedol k tomu, aby si mohol povedať: *A nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus* (Gal 2,20).

Keď na nás Boh dopúšťa skúšky a dovolí, aby sme sa dostali na tvrdé miesta, robí pre nás viac, ako si uvedomujeme. Skúšky nás učia: 1. poznávať Božie zdroje pomoci; 2. veriť; 3. modliť sa; 4. milovať; 5. byť trpezliví a odvážni, 6. pomáhať blížnym.

Chceme z toho, čo sa nám prihodilo, získať všetko, čo pre nás Boh má? Chceme, aby pre nás platilo, že *v tomto všetkom slávne víťazíme skrze Toho, ktorý si nás zamiloval* (Rim 8,37)? A chceme znášať útrapy ako dobrí vojaci Ježiša Krista? Ak je to tak, potom od Neho budeme jedného dňa počuť: *Správne, dobrý a verný sluha... vojdi do radosti svojho Pána!* (Mt 25,21).

Kto je kresťan?

C. H. Mackintosh, Pán je blízko

Krv vám bude na znamenie na domoch, v ktorých ste; keď uvidím krv, prejdem popri vás (2M 12,13).

Kresťan je človek, ktorý je nielen chránený krvou Baránka pred súdom, ale je aj vyslobodený z tohto prítomného sveta smrťou Krista a je s Ním spojený tam, kde On teraz je – po Božej pravici. V Kristovi je požehnaný všetkými duchovnými požehnaniami v nebeských oblastiach.

Takto je kresťan už nebeský človek, ktorý je povolaný, aby chodil v tomto svete vo všetkých rôznych vzťahoch a zodpovednostiach, do ktorých ho dobrá Božia ruka postavila. Nie je mních ani askéta, či človek žijúci v oblakoch, ktorý nie je vhodný ani pre zem, ani pre nebo. Nie je to ani človek, ktorý žije vo vysnenej, hmlistej, nepraktickej oblasti. Naopak, je to človek, ktorého šťastná výsada je: vyžarovať deň čo deň – uprostred výjavov a okolností zeme – milosti a cnosti nebeského Krista... lebo s Ním je – cez nekonečnú milosť a na pevnom základe dokonaného vykúpenia – spojený mocou Ducha Svätého.

Taký je kresťan podľa učenia Novej zmluvy. Jeho postavenie je veľmi skutočné, veľmi jasné, veľmi pozitívne, veľmi praktické. Božie dieťa ho môže poznať, uskutočňovať a ukazovať. Kresťan je: ten, ktorého hriechy sú odpustené; ten, ktorý vlastní večný život a vie to; ten, v ktorom prebýva Duch Svätý; ten, ktorý je prijatý vo vzkriesenom a oslávenom Kristovi a tak je s Ním spojený. A tiež ten, ktorý skončil so svetom, ktorý je mŕtvy hriechu a zákonu a nachádza svoj predmet, svoju záľubu a svoju duchovnú potravu v Kristovi, ktorý ho miloval a dal za neho samého seba... a teraz čaká každý deň svojho života na Jeho príchod.

Toto je, opakujeme, novozákonná myšlienka o kresťanovi.

Zo smrti do života

Pán je blízko

My vieme, že sme pre šli zo smrti do života, lebo milujeme bratov (1J 3,14).

Človek – vo svojej prirodzenosti – nemá uši pre Boha, hoci On k nám hovorí cez Bibliu a cez silné udalosti, cez katastrofy a nešťastia. Človek nepočúva Boží hlas. Tiež nemá oči pre Boha, je slepý pre Božie pôsobenie. Neveriaci človek nemá ani ústa pre Boha. Rozpráva síce veľa a s mnohými, ale s Bohom? Nie! Mnohí modlitbu zavrhli...

Keď nám ľuďom tento vzťah k Bohu chýba, Biblia ešte neveriacich ľudí označuje za mŕtvych. V Božom slove nájdeme dokonca výroky ako: deti nevery, deti hnevu, deti diabla. Boh, Svätý Duch, vynakladá námahu a prácu, aby nám dal jasne najavo, že sme pre Boha duchovne mŕtvi. Žiaden skutok a žiadna samospravodlivosť nás neprivedú do vzťahu s Bohom.

Teda, ako je možné prejsť z tejto smrti do života? Spýtajme sa tých, ktorí, ako apoštol Ján, mohli povedať: *Vieme, že sme prešli zo smrti do života*. Patria k nim nielen apoštoli, ale aj mnoho známych i neznámych ľudí, ako napríklad: Martin Luther, Ján Kalvín, N. L. Zinzendorf, R. A. Moody, ale aj jednoduchí pracovníci, mladí ľudia, atď. Títo všetci nám rozprávali svoje príbehy. Každý znie inak, ale jedno majú títo ľudia spoločné: vedia o okamihu vo svojom živote, keď Pán Ježiš vstúpil do ich života, keď sa s Ním stretli a uverili v Neho. Je to deň ich obrátenia... tak sa stali vierou v Neho Božími deťmi a prešli zo smrti do života.

Oznamy a pozvania

- 3.10. – Putovanie so zamyslením po kostoloch dolného Spiša, odchod vlakom z Popradu o 6:29 h, trasa je cca 24 km z Krompách do Spišského Podhradia
- 4.10. – Poďakovanie za úrody zeme
- 11.10. – Televízny posol, Slovenská televízia Dvojka o 14:00 h
- 18.10. – Služby Božie na TV Poprad o 9:30 h .
- 18.10. – Stretnutie životných jubilantov o 14:00 h, začiatok v kostole so sviatosťou Večere Pánovej a pokračovanie posedením v zborovej miestnosti
- 23.10. – Spoločná mládež o 17:00 h – Kežmarok
- 25.10. –Služby Božie z Bratislavy, Legionárska ul., Rádio Slovensko o 9:05 h, kázeň O. Majling
- 25.10. – Reformačné stretnutie pri skale, Tatranská Polianka
- 29.10. – Kaviareň Modlitebného spoločenstva, o 14:00 h, zborová miestnosť
- 31.10. – Rozhlasové Služby Božie zo Žiliny, Rádio Slovensko o 9:05 h, káže M. Kaňuch
- 31.10. – Televízne Služby Božie z Petržalky, Pamiatka reformácie, STVR, káže I. Eľko
- Gauč pre dorastencov. Ak by niekto vyhadzoval svoj gauč alebo kreslá, môže ich darovať za odvoz pre dorastencov do zborovej miestnosti, ktorí by si chceli urobiť posedenie. Ďakujeme.

Pozn.: Aktivity sú zozbierané na základe zborového plánu, kalendárov seniorátu, dištriktu a celej cirkvi. Zmena programu či termínov je možná na základe rozhodnutia usporiadateľov.

Blahoželáme jubilantom

Október	November	December
Grega Ján	Schonwiesnerová Lucia	Ing. Böhmer Ján
Lamperová Eva	Andrašíková Katarína	Ing. Gaj Michal
Homa Andrej	Soročinová Martina	Pastuchová Anna
Mgr. Nitschová Miroslava	Gajan Ľubomír	Ing. Kňazovická Jana
Balog Andrej	Mistríková Mária	Ing. Molnárová Edita
Gaborčíková Renáta		
Uličný Ján		
Novýsedláková Anna		
Maršalková Gusta		
Kožuchová Adriana		

Vypísané z matrík za mesiace apríl - jún

Sviatosť Krst svätý prijali: Marína Hennelová, Adrián Zadžora, Emma Bulavová, Liliana Bjalončíková, Theodore Anderson, Jack Miller

Do večnosti nás v nádeji vzkriesenia predišli:
Stanislav Maník (41), Erika Blažková (87), Ján Groh (70), Elena Oravcová (76)

KaMoS 30/07 v záhrade

KaMoS 27/08

KaMoS 24/09

Bohoslužby v zborovej miestnosti 06/09

Požehnanie detí pri začiatku nového školského roka 06/09

Nezabudnutí susedia 09/09

Zborový list popradských evanjelikov. Pre vnútornú potrebu Cirkevného zboru ECAV v Poprade.
Adresa: Námestie sv. Egídia 8/17; tel. kontakt do farského úradu: 052/7895872; e-mail: poprad@ecav.sk;
www: ecavpp.sk; bankové spojenie: Tatrabanka IBAN: SK87 1100 0000 0026 2721 4159 Poprad,
Tatrabanka SK86 1100 0000 0026 2421 4161 Stráže.
Zodpovedný redaktor: Michal Findra, zborový farár (tel.: 0903 602 902).
Jazyková úprava: **Zuzana Valeková.** Spolupráca: **Zuzana Valeková, Alena Chlebovcová.** Grafická úprava: **Lukáš Mlynárik**
Vopred ďakujeme za vašu láskavosť, ak sa rozhodnete vydávanie časopisu podporiť finančným darom
na farskom úrade alebo cez účet v banke.

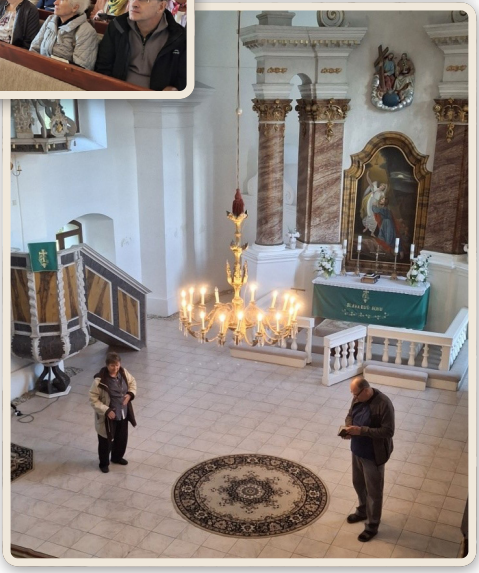
Zborové dopoludnie s misionárkou ECAV z Batizoviec 20/09

Zborový výlet po kostoloch horného Spiša